

Ikt. sz.: MGB-42/11-5/2025.

MGB-6/2025. sz. ülés
(MGB-37/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Mezőgazdasági Bizottságának**
2025. október 29-én, szerdán, 10 óra 10 perckor
az Országház Darányi Ignác termében (földszint 4.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény végrehajtásáról szóló T/12679. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)</i>	5
<i>Hozzászólások és határozathozatalok</i>	5
<i>EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS - Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az 1308/2013/EU, az (EU) 2021/2115 és a 251/2014/EU rendeletnek a borágazatra vonatkozó egyes piaci szabályok és ágazati támogatási intézkedések, valamint az ízesített borászati termékek tekintetében történő módosításáról [COM (2025) 137; 2025/0071 (COD)]</i>	
<i>(Bizottsági vélemény kialakítása a HHSZ 140. § (4) bekezdése alapján)</i>	13
<i>Tarpataki Tamás hozzászólása</i>	13
<i>Hozzászólások</i>	15
<i>Tarpataki Tamás válasza</i>	16
<i>Határozathozatal</i>	17
<i>Egyebek</i>	18
<i>Az ülés berekesztése</i>	18

Napirendi javaslat

1. A Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény végrehajtásáról szóló törvényjavaslat (T/12679. szám)
(Kormány - nemzetgazdasági miniszter)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Vitához kapcsolódó bizottság)
Nemzetiségi napirendi pont!
2. EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS - Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az 1308/2013/EU, az (EU) 2021/2115 és a 251/2014/EU rendeletnek a borágazatra vonatkozó egyes piaci szabályok és ágazati támogatási intézkedések, valamint az ízesített borászati termékek tekintetében történő módosításáról [COM (2025) 137; 2025/0071 (COD)]
(Bizottsági vélemény kialakítása a HHSZ 140. § (4) bekezdése alapján)
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Font Sándor (Fidesz), a bizottság elnöke
Czerván György (Fidesz), a bizottság alelnöke

Pócs János (Fidesz), a bizottság alelnöke
Földi Judit (DK), a bizottság alelnöke
Dankó Béla (Fidesz)
Erdős Norbert (Fidesz)
Horváth István (Fidesz)
Jakab István (Fidesz)
Lócsei Lajos (Momentum)
Dócs Dávid (Mi Hazánk)

Helyettesítési megbízást adott

Mihálffy Béla (KDNP) Erdős Norbertnek (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Vásárhelyi Pál bizottsági munkatárs
Fodor Tímea ügyintéző-titkárnő

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Berczik Ábel helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium)
Tarpataki Tamás helyettes államtitkár (Agrárminisztérium)

Megjelentek

Bécsi József főosztályvezető (Nemzetgazdasági Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 10 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Szeretettel köszöntöm a bizottság tagjait, köszöntöm a munkánkat segítő tisztviselőket, köszöntöm mindazokat, akik figyelemmel kísérik bizottságunk nyílt ülését.

A napirendtervezetet képviselőtársaim a szokásos módon megkapták. Kérdezem, hogy van-e kérdés, észrevétel a tervezethez. *(Senki sem jelentkezik.)* Nincsen. Ki az, aki egyetért a tervezettel? Kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Egyhangúlag elfogadtuk a napirendet.

A bizottságunk határozatképes.

A Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény végrehajtásáról szóló T/12679. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

A két napirendi pont közül az első napirendi pont tárgyalását megnyitom. A Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény végrehajtásáról szóló törvényjavaslat, amely T/12679. számon került benyújtásra. Ennek részletes vitája egy speciális eljárási rendben kerül megvitatásra. Köszöntöm a kormány képviselőit. A tárgyalás sajátossága, hogy bizottsági előadó állítására nincs lehetőség, mivel a plenáris ülésen a bizottsági jelentések vitája során a Költségvetési Bizottság előadói fogják majd összefoglalni valamennyi bizottságnak a vitában elhangzott véleményét. A bizottság részletes vitában kialakult véleményét a részletes vitáról szóló jelentés fogja tartalmazni. A házszabályi rendelkezés 92. § (5) bekezdésének megfelelően a részletes vitáról szóló jelentésről történő szavazás során kisebbségben maradt tagok véleményét függelékként kell majd csatolni a részletes vitáról szóló jelentéshez, amelyet a mai napon legkésőbb 14 óráig kell írásban eljuttatni a bizottság titkárságára. Az írásba foglalt bizottsági és kisebbségi vélemény csak olyan elemeket tartalmazhat, amelyek a bizottsági vitában bármely részről elhangzottak. A kisebbségi vélemény benyújtásának további feltétele a jelentésről történő szavazásban való részvétel és értelemszerűen a jelentés el nem fogadása.

Bizottságunkhoz képviselői módosító javaslat nem érkezett, és bizottsági módosító javaslat benyújtását sem kezdeményezzük. Megnyitom tehát a részletes vita első szakaszát, amely a törvényjavaslat egészét a házszabályi rendelkezések 44. § (1) bekezdés a)-d) pontjában meghatározott szempontok szerint vizsgálja.

Köszöntöm tehát a Nemzetgazdasági Minisztérium képviselőjében dr. Berczik Ábel helyettes államtitkár urat és Bécsi József főosztályvezető urat. Kérem őket, hogy nyilatkozzanak a törvényjavaslat házszabály szerinti megfelelőségéről. Megadom a szót.

Hozzászólások és határozathozatalok

DR. BERCZIK ÁBEL helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Az előttünk fekvő, Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló törvény végrehajtásáról szóló T/12679. számú törvényjavaslat az előterjesztő megítélése szerint mindenben megfelel az Alaptörvényből eredő formai és tartalmi követelményeknek, teljes mértékben illeszkedik a jogrendszer egységébe, annak szerves részét fogja képezni elfogadása esetén, nem sérti nemzetközi vagy európai uniós jogból eredő kötelezettségeinket, és

az Igazságügyi Minisztérium közreműködésének is köszönhetően mindenben megfelel a jogalkotás szakmai követelményrendszerének. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen én is. Mint ahogy jeleztem, ebben az első vitaszakaszban van lehetőség a hozzászólások megtételére azoknak, akik szeretnék, hogy az összegzésben megjelenjen a véleményük. Én élni szeretnék ezzel a lehetőséggel, ezért az ülés vezetését átadom Czerván György alelnök úrnak.

(Az ülés vezetését Czerván György, a bizottság alelnöke veszi át.)

CZERVÁN GYÖRGY (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm szépen. Én is üdvözlök mindenkit! Megadom a szót Font Sándornak.

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság elnöke: Köszönöm szépen. 2024-ben mind Magyarországon, mind az egész Európai Unióban jelentős kihívásokkal és fontos szakpolitikai változásokkal szembesült az agrárium, amelyek egyszerre érintették az éghajlatot, a támogatási rendszereket és a piac működését. 2024 elején, ha Nyugat-Európára tekintettünk, láthattuk, hogy Európa szerte fellángolt a gazdák elégedetlensége, amely példátlan méretű tüntetéshullámot indított el Brüsszeltől Párizson át, egészen Varsóig. A gazdáknak elege lett abból, hogy miközben ők tartják el Európát, egyre több az adminisztratív teher, a környezetvédelmi előírás és piaci kiszolgáltatottság nehezedik rájuk. Tiltakoztak a közös agrárpolitika túlszabályozottsága, a zöldítési kötelezettségek aránytalansága, az olcsó ukrán importáruk piacromboló hatása, valamint a növekvő termelési költségek ellen. Traktorok ezrei torlaszolták el az autópályákat és a városközpontokat.

Magyarország vonatkozásában a kormány több támogatást hozott létre a gazdák megsegítésére. Biztosították a támogatások fenntartását 2024-re, növelték az öntözéshez szükséges víz rendelkezésre állását, bejelentettek vízmegtartási és vízgazdálkodási beruházásokat is. Az Agrárminisztérium 2024. évi tevékenységének stratégiai hátterét a „Megújuló vidék, megújuló agrárium” szakpolitikai programja adta, amely négy fő pillér mentén strukturálja a következő időszak teendőit, melyek a gazdasági fejlődés, a minőségi élelmiszer, a zöld jövő és a megújuló vidék volt. Ez a program alkotja a 2023 és '27 közötti KAP stratégiai terv alapját, amely az uniós és hazai társfinanszírozási források részletes felhasználásának módját tartalmazza.

A növénytermesztés terméseredményei tekintetében a forró, aszályos nyári időjárás miatt visszaesés mutatkozott 2024-ben, míg az állattenyésztési ágazatok esetében növekedett a termelés. A mezőgazdaság kibocsátása 15 év alatt folyóáron csaknem két és félszeresére nőtt, ami a legnagyobb növekedés az egész Európai Unióban. Az élelmiszeripari termelés növekedett 2024-ben, továbbá élénkült az agrártermékek külkereskedelme is. A mezőgazdasági kibocsátás 4142 milliárd forintot ért el, ami valamivel alulmarad a 2023. évihez képest. E mögött a termelés volumenének, valamint az áraknak a csökkenése áll. A kibocsátás 2010 óta folyóáron megközelítőleg két és félszeresére nőtt, míg változatlan áron számolva több mint negyedével növekedett, 28 százalékkal.

A növénytermesztés kibocsátásának volumene 2024-ben összességében 10,5 százalékkal csökkent, ezen belül a búza termés mennyisége 10,2 százalékkal, az árpáé 29 százalékkal, a kukoricáé 16 százalékkal, a repcéé 28 százalékkal, a napraforgóé 8,5 százalékkal, a friss zöldségeké 4,5 százalékkal, a friss gyümölcsé 4,7 százalékkal csökkent. A növénytermesztéssel szemben az állattenyésztés kibocsátásának volumene az előző évhez viszonyítva 4,9 százalékkal növekedett. Ezen belül a sertéságazat termelése 9 százalékkal, a baromfié 7 százalékkal, a tejé 4 százalékkal, a tojásé 1

százalékkal növekedett, a juhágazaté az előző évi szinten maradt, míg a húsmarhaágazaté 4 százalékkal csökkent. Az inputfelhasználás mennyisége növekedett. A folyó termelő felhasználás volumene összesen 2,9 százalékkal növekedett, az ára azonban 8 százalékkal csökkent. A műtrágya és növényvédő szerek felhasználásának mennyisége 15-15 százalékkal, a takarmányoké 2,5 százalékkal haladta meg az egy évvel ezelőttit, míg a többi inputfelhasználás érdemben nem változott.

A búza termésmennyisége 2024-ben 5,3 millió tonna volt, amely a 2023. évi értéket 10 százalékkal alulmúlta, az előző öt év átlagát pedig 2,3 százalékkal meghaladta. Az árpa termésmennyisége 1,6 millió tonna volt 2024-ben, amely az előző évihez képest 29 százalékkal, míg a 2019-23. évekhez képest 6,1 százalékkal volt kevesebb. A fontosabb őszi betakarítású növények közül a kukorica termésmennyisége 5,3 millió tonna volt, ez tehát 16 százalékkal csökkent a 2023. évi mennyiséghez viszonyítva, a 2019-2023 közötti évek termésmennyiségét 8,3 százalékkal múlta alul. A repce termésmennyisége 2024-ben 446 ezer tonna volt, amely 8,7 százalékkal múlta alul a 2023. évi, és 38,9 százalékkal kevesebb volt, mint az előző öt évben. A napraforgó termésmennyisége 1,8 millió tonna volt, ami az előző évi értéktől elmaradt 8,5 százalékkal, azaz 168 ezer tonnával, a 2019-23. közötti évek termésmennyiségét viszont meghaladta mintegy 7 százalékkal.

Csemegekukoricából az előző évinél 16 százalékkal kevesebb termett, a 2019-2023. évek átlagához viszonyítva pedig 10 százalékkal csökkent a termésmennyiség. Zöldborsóból 37,8 százalékkal kevesebbet takarítottunk be, mint 2023-ban, és a '19-2023-as évek átlagához képest 35 százalékkal csökkent a termésmennyiség.

Hazánk legfontosabb gyümölcse az alma, amelynek termesztői nem zártak a 2023. évinél gyengébb eredményt. Az ültetvényeken termett 376 ezer tonna 22,5 százalékkal kevesebb lett ugyan az egy évvel korábbinál, a 2019-2023-as évek átlagától viszont 16 százalékkal maradt el.

2024-ben meggyből 62,7 ezer tonna, a 2023. évinél 12,6 százalékkal több termett. Szilvából 35,9 ezer tonna termést szedtek le, ami 3,9 százalékkal múlta alul az egy évvel korábbit, de a 2019-2023. évihez képest a termés nem változott.

Az elmúlt évben az élelmiszer-infláció csökkenésének köszönhetően a hazai és a külföldi kereslet növekedése kedvezően hatott az állattenyésztésre.

A 2024. december 1-jei állapotokat tükröző adatok szerint a szarvasmarhák számának 2022-ben kezdődött csökkenése 2024-ben megállt. Az elmúlt 14 évben a szarvasmarhák és ezen belül a tehenek állománya összességében több mint negyedével emelkedett. A szarvasmarhák száma 2024 decemberében 861 ezer volt, és éves összevetésben 1,1 ezerrel, azaz 0,1 százalékkal csökkent. A tehénállomány 406 ezerre növekedett, mintegy 3,2 ezerrel, ami 0,8 százalékos növekmény. A szarvasmarhavágás 2024-ben élősúlyban 4 százalékkal, az ágazat szempontjából meghatározó élőszarvasmarha-export 0,3 százalékkal maradt el az egy évvel ezelőttitől. A tejtermelés mintegy háromnegyedét kitevő tejfelvásárlás 2024-ben 5,3 százalékkal növekedett.

A sertés-, ezen belül az anyakoca-állomány is növekedett 2024-ben. A sertések száma 2024. december 1-jén 2802 ezer volt, amely 195 ezerrel, azaz 7,5 százalékkal haladta meg az egy évvel ezelőtti egyedszámot. Az anyakocák állománya 173 ezer volt 2024 decemberében, és 2023-hoz képest 19 ezerrel növekedett is.

A sertéshústermelés is növekedést mutatott 2024-ben. A sertésvágások élősúlya 2024-ben 564 ezer tonna volt, ebből az anyakoca 12,9 ezer tonna. A sertésvágás 8 százalékkal, az anyakocavágás 8,9 százalékkal növekedett 2023-hoz képest.

A juhok száma 2024 decemberében 847 ezer volt, ami 2023 óta 60 ezerrel csökkent. Az ágazat megítélése szempontjából az anyajuhállomány a mérvadó, mivel a

bárányok száma gyorsan változik. Az anyajuhállomány 2024 decemberében 674 ezer volt, ami 2023-hoz képest 20 ezerrel csökkent. A fő értékesítési csatornát jelentő élőjuh kivitel mennyisége 2024-ben viszont 3 százalékkal növekedett.

A tyúkok száma 2024 decemberében 29 millió darab volt, ami 2,4 százalékos növekedést jelent. A baromfifélék esetében a pulyka- és libavágások csökkentek, a többi ágazatban növekedés volt 2024-ben. Vágóbaromfiból összesen 237 millió darabot vágtak le, élősúlyban ez 531 ezer tonna volt. A csirkevágások 6,2 százalékkal, a kacsavágások 20 százalékkal növekedtek élősúlyban, a libavágások 18,5 százalékkal, míg a pulykavágások 3,9 százalékkal csökkentek.

Az élelmiszeripari termelés 2024-ben ismét növekedési pályára állt. Az ágazat termelési értékének volumene 2024-ben 3,9 százalékkal meghaladta az előző évit. Az élelmiszeripari termelés több éves távlatban látványosan bővült, a termelési érték volumene a 2010-2024. év között 38,3 százalékkal növekedett. Az élelmiszeripar teljesítményének növekedéséhez mind a belföldi, mind a külpiazi értékesítések hozzájárultak.

Az élelmiszeripar összes értékesítésének volumene 2024-ben 4,8 százalékkal meghaladta az egy évvel ezelőttiét. Az összes értékesítésen belül a belföldi értékesítés változatlan áron történő értéke 5 százalékkal, továbbá a külpiazi értékesítés 4,5 százalékkal növekedett. Az élelmiszeripari szakágazatok mintegy kétharmadában növekedett, a többiben csökkent a termelés 2024-ben.

Összesen 20 szakágazatban növekedett a termelési érték volumene, így a halfeldolgozás- és -tartósítás, a malomipari termékek gyártása, a keményítő- és keményítőtermékek gyártása, a tésztafélek gyártása, a hús-, baromfihús-készítmény gyártása, a haszonállat-eledelek gyártása és a tea, kávé feldolgozása két számjegyű emelkedést mutatott. Ezzel szemben 9 szakágazatban csökkent a termelés, leginkább a burgonya-feldolgozás és -tartósítás, az egyéb gyümölcs- és zöldségfeldolgozás, -tartósítás, a konzervipar, a hűtőipar, valamint a jégkrémgyártás és a homogenizált diétás étel gyártása szakágazatokban.

Összességében elmondható, hogy a magyar agrárium jól állja a sarat, és bebizonyította, hogy a hazai gazdatársadalom ereje és kitartása nem ismer határokat. A termelők innovációval, összefogással és rugalmassággal reagáltak az időjárási szélsőségekre, a piaci nyomásra és a nemzetközi versenyre.

A kormányzati intézkedések, a technológiai fejlődés és a generációváltás támogatása pedig hozzájárult ahhoz, hogy a magyar mezőgazdaság ne csak túlélje, hanem megerősödve kerüljön ki ebből a helyzetből.

Az elmondottakból látható, hogy két tényező rendkívüli mértékben befolyásolta a magyar mezőgazdaság eredménycsökkenését: az egyik az orosz-ukrán háború következtében Ukrajnának adott kedvezmények, amikkel elárasztották az európai piacot, és ezek piaci árleszorító nyomást gyakoroltak a hazai gazdaságban jelentős szántóföldi növénytermesztésből élő gazdákra, így ott csak csökkentett áron tudtak értékesíteni, valamint ha az idei évet is nézzük, a közismerten harmadik hullámban visszatérő nyári csapadékmentes és nagyon erős felmelegedés következtében főleg a kapásnövényeknél jelentkező nagyon komoly veszteség.

Mindezek ellenére ezen a két területen azt látjuk, hogy a magyar mezőgazdaság ezt a nagyon nehéz kritikai helyzetet tűrhetően kezelte, és minimálisak voltak azok a százalékokban kimutatott veszteségek, amelyeket itt ismertettem. Az agráriumra is igaz, hogy a háborúnak véget kellene vetni, és Ukrajnát nem beengedni az Európai Unióba, mert látjuk, hogy milyen következményekkel járnának az onnan beáramló, ellenőrzés nélkül termelt mezőgazdasági termékek. A kormányzat rendkívüli erőt fordított erre, és a pályázatok nagy részében arra ösztönzi a gazdálkodókat, hogy öntözőrendszereket építsenek ki. Ehhez mind a Tárcaközi Bizottság, amely létrejött,

mind a nyáron működött operatív tanács rendkívüli segítséget nyújtott mindazoknak a gazdáknak, akik tudták az öntözőképességüket fejleszteni és ezáltal fogadták a vízkormányzással oda vezényelt, oda irányított vizet, de ez nem elégséges. Ennek a munkának további folytatása is lesz, tehát az öntözési terület növelését tartjuk stratégiailag szükségesnek. Köszönöm szépen a figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az ülés vezetését visszaadom elnök úrnak.

(Az ülés vezetését Font Sándor, a bizottság elnöke veszi át.)

FONT SÁNDOR (FIDESZ), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy ki akar még az első vitaszakaszhoz hozzászólni. *(Jelzésre:)* Igen, alelnök asszony, Földi Judit!

FÖLDI JUDIT (DK), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Engedjék meg, hogy pár gondolattal árnyaljam elnök úr szavait. Először nem terveztem hozzászólni, de a háború meg a brüsszelezés felemlegetése itt tényleg arra készítetett, hogy akkor én is politikát vigyek ebbe a zárszámadásba.

A parlament a kormány javaslatára olyan költségvetést fogadott el, amelyről már az elfogadás pillanatában is tudtuk, hogy tarthatatlan lesz. A folyamatos veszélyhelyzetre való hivatkozás lehetővé tette, hogy a költségvetést tetszőlegesen, politikai alapon folyamatosan átírják. A 2024-es költségvetést összesen 37 alkalommal módosították, és így 3930 milliárd forintot, vagyis a költség összes kiadásának közel 10 százalékát mozgatták meg.

A kormány a költségvetést első alkalommal 139 nappal azelőtt módosította, hogy elkezdődött volna az újév. 2024 folyamán aztán sorozatosan újra és újra átírták, amíg szinte rá sem lehetett ismerni az eredetire. A költségvetés már elfogadásakor is látszódtott, hogy ez egy illúzió mind jogilag, mind pedig számszerűleg. Két fontosabb számot emelnék ki: a gazdasági növekedés 0,6 százalék volt, szemben a tervezett 4 százalékkal; az áfabevétel a tervezett 8574 milliárd forinttal szemben 7736 milliárd forintban teljesült.

Külön kell beszélnünk az agrárium helyzetéről, ugyanis az elmúlt években több szempontból is jelentős csapást szenvedett. A nagy állami földprivatizációk és a földtörvények módosításai miatt bizony sok gazda elvesztette, vagy nehezen fért hozzá termőföldhöz. Néhány területen a túlzott monokultúrás termesztés, a talaj tápanyagcsökkenése és a nem megfelelő öntözés miatt romlott a föld minősége. A talaj minőségének romlása, a megfelelő infrastruktúra hiánya és a gazdálkodók pénzügyi helyzete miatt Magyarország nehezen tud versenyezni a nemzetközi piacon.

Az állattenyésztés hagyományosan erős volt régebben, de sok termelő abbahagyta. Az állattenyésztés modernizációja, képesítése, precíziós technológiája is elmarad a nyugat-európai szinttől, ami csökkenti a hatékonyságot és a versenyképességet. A termelőknek az energia, műtrágya, növényvédő szerek és üzemanyag áremelkedése miatt sokszor többbe kerül előállítani ugyanazt a terméket, mint az uniós vetélytársainknak. Ráadásul a piaci folyamatokba való kormányzati beavatkozás miatt a termelők nem tudják érvényesíteni az emelkedő költségeiket a végső árban.

A következmények? A magyar mezőgazdaság és az állattenyésztés hanyatlása miatt nem tudjuk kielégíteni a belső keresletet, és pontosan ezért nő az import áruk beszerzése. Ne felejtjük el, hogy a növénytermesztés és az állattenyésztés hanyatlása nemcsak a termelők problémája, hanem stratégiai, nemzeti kérdés is. Ezt azonban nem

tükrözte vissza a 2024. évi költségvetés, sem a zárszámadási javaslat. Úgyhogy az előzőekben elmondottak alapján a zárszámadási törvényjavaslat elfogadását a Demokratikus Koalíció nem támogatja. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Annyi megjegyzést azért hozzátennék, hogy én értem, hogy a költségvetés - ön által használt szóval - többször átírásra került, és ezt összefüggésbe hozza a mezőgazdaság általam is ismertetett, a 2023. évihez képest gyengébb teljesítményével, de tisztázzuk: a mezőgazdaság egy reálszakma. Teljesen mindegy, hogy elméleti sorokban ki mit ír át itt, a parlamentben, az ő nyereségüket, veszteségüket az általam említett két tényező befolyásolta. Ez pedig az orosz-ukrán háború következtében az Európai Unióra rázúdított ukrainai gabonafélék. Ez tény. Ugye, az Európai Unió kitalálta, hogy segíti Ukrainát (*Földi Judit: De nem csak ez!*), úgy tekint Ukrainára, mintha már uniós tagország lenne, és korlátozás nélkül beönthet ide mindenféle árut. Ezt mi megállítottuk, de az amszterdami tőzsdén nem tudtuk kivédeni ennek hatását, azt, hogy leszorító hatása legyen az ukrán gabona-tömegtermékek Magyarországra való beáramlásának.

A másik pedig az időjárási viszontagság volt, ami szintén tény, teljesen mindegy, hogy mit írtunk át az ön által kifogásolva említett költségvetésben, attól még a szárazság jelen volt a harmadik évben is a legkritikusabb időszakban, vagyis júniustól szeptemberig, amikor főleg a napraforgónak és a kukoricának kellene a legnagyobb csapadék a növekedéshez. Ezeket a veszteségeket nem tudjuk pótolni akkor sem, ha a költségvetésben tízszeres vagy százszoros összeget biztosítanánk a mezőgazdaságra.

Egyébként biztosítunk, mert Magyarország az egyetlen európai uniós tagország, amely saját hatáskörben 80 százalékra emelte fel a társfinanszírozást a vidékfejlesztési programban, ami azt jelenti, hogy amennyiben egy nyertes mezőgazdasági pályázat száz egységet kap - nevezzük ezt most így -, abból 20 egység jön az EU-ból és 80 egység a magyar költségvetésből. Egyetlen egy európai uniós ország sem biztosított ekkora társfinanszírozást a mezőgazdaságnak.

Egyébként ennek az eredményei, mivel most már négy éve zajlik ez a programunk, és mivel beruházásokról, vidékfejlesztési programokról van szó, az idei évtől kezdve fognak megmutatkozni. Az ön által kritikusan említett technológiai elmaradásunk és egyéb negatív megjegyzések kapcsán szeretném mondani, hogy pontosan ezeket próbáljuk meg kompenzálni, és az egyik legnagyobb vidékfejlesztési láb éppen az öntözésfejlesztés volt. A kormány ugyanis nem vak, az agrártárca nem vak, pontosan látja, hogy egy időjárási anomália állt elő a mezőgazdaságban, és csak az öntözés biztosításával tudunk a gazdákon segíteni. Ehhez partner kell. Ha a gazda nem partner, akkor nem tudunk velük ebben előrébb lépni. Szerencsére a gazdák partnerek, nagyon jelentős számú öntözési közösségek alakultak és öntözésfejlesztési beruházások valósultak meg. (*Dócs Dávid megérkezik.*)

Ön megemlítette - bár ez egy zavaros mondat volt, nem tudtam a logikát megfejteni benne - az állami tulajdonú földeket, amelyeket az állam hatékonyan nem használ. Ez közismert, hogy a „Földet a gazdáknak!” program keretében az állam több hullámban értékesítési ajánlattal felkínálja a gazdálkodóknak ezeket a földeket. Tehát ezek a földek a gazdálkodókhoz kerülnek. Hát, éppen ezzel szerettünk volna nekik segíteni, mert a legjobb helyen a gazdánál van a föld. Ön most valami negatív kontextusban azt mondta, hogy ez egy borzasztó dolog volt, nem jutottak földhöz a gazdálkodók. (*Földi Judit: Nem ezt mondtam!*) Hát éppen ők jutottak földhöz. Be tudjuk bizonyítani megyékre lebontva, hogy hány ezer gazdálkodó jutott földhöz ezeknek a programoknak a keretében.

Jelenleg is zajlik egyébként. A Nemzeti Földügyi Központ beintegrálása után az Agrárminisztérium viszi ezt a területet. Ha megnézi, láthatja, hogy milyen

hirdetmények kerültek meghirdetésre. Ott megyére lebontva látszik, hogy hol vannak olyan 1 hektáros, 8 hektáros, 10 hektáros területek, amelyeket felkínál az állam, hogy kedves gazdák, legyenek szívesek ajánlatot tenni rá, mert én ezzel már nem tudok mit kezdeni. Ezek sokszor az életjáradéki programból kerültek az államhoz, sokszor öröklés hiányában államra hagyatékolják, és olyan területek, amelyekkel érdemben az állam nem tud mit kezdeni. Ezeket a földterületeket tehát értékesíti, szerintem a legjobb helyre, általában a szomszéd gazda szokta megvenni, mert pontosan tudja, hogy ez az államé, de nem tudnak vele semmit kezdeni, és azt mondja, hogy na, végre kiírta az állam, azonnal jelentkezek rá.

Az, hogy növekedett az import, így, önmagában riasztónak ható bejelentés, ugyanakkor azért jegyezzük meg, hogy Magyarország mezőgazdasága exportorientált. Tízmillióan vagyunk, és húszmillió fogyasztót tudunk ellátni a magyar mezőgazdaság potenciáljával, magyarul tízmilliónyi fogyasztó részére exportálunk mezőgazdasági termékeket. Ez jelenleg is így van. Ehhez a tevékenységhez persze időnként import alapanyagra van szükség, például vetőmagra, mert nem vagyunk olyan nagy vetőmag-előállítók, hogy ne kellene importálnunk külföldi vetőmag-előállító cégektől. Most csak egy példát mondtam. Ez tipikus, nincs mese, azoktól importáljuk, de ez ahhoz kell, hogy utána megtermeljük a végterméket és azt exportáljuk. Tehát a magyar mezőgazdaság exportpluszban zárja az évet majdnem mindig, kisebb-nagyobb ingások vannak, hiszen az időjárási anomália itt is megmutatkozik, meg az áranomália is, amit az ukránok felfordítottak fenekestől. Azelőtt rendkívül kiszámítható volt ez a piac, mármint az ukrán mezőgazdasági áruk fordítottak fel fenekestől, azelőtt, mint említettem, ez egy kiszámítható piac volt.

Ennyit szerettem volna hozzátenni a képviselő asszony, alelnök asszony hozzászólásához. Pócs János alelnök úr.

PÓCS JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Ha már a képviselő asszony is úgy kezdte, hogy kicsit áttér a politikai irányú hozzászólásra, mert volt némi megjegyzés a Brüsszel és az Ukrajna szakmai vitában, az nagyon kihagyhatatlan, amit egyébként már jelentkezésem előtt az elnök úr elmondott. Tehát azt felróni, hogy a költségvetés váratlan fordulatok miatt átírássra került, szerintem akár azt is felrőhatta volna a képviselő asszony, hogy keveset lett átírva (*Földi Judit: 137 nappal az újév előtt!*), nem sokat. Lehet, hogy még többször kellett volna, lehet, hogy még többször kellett volna. Az agrárium egy kifejezetten olyan ágazat, amit nem lehet előre kiszámolni.

Az évszázad aszája zúdult ránk. Az öntözés fejlesztésére és az öntözés támogatására olyan milliárdok lettek elkülönítve, amik nem voltak benne a költségvetésben, pont azért, mert nem tudhattuk előre, hogy az évszázad aszája fog ránk zúdulni.

És, képviselő asszony, annak a ténynek a kimondása itt vagy bárhol máshol, hogy a nyugat-európai agrárium mennyivel fejlettebb, mint Magyarországé, bocsásson meg, de ez kifejezetten hajaz arra, amit Tarr Zoltán mondott, hogy Magyarországon a kukorica- és a búzatermelést meg kell szüntetni. (*Földi Judit: Ne adjon olyan szavakat a számba, amiket nem mondtam!*) De a tartalma pontosan ugyanaz... (*Földi Judit: Nem!*) De, pontosan ugyanaz, hogy azt kell csinálni, mert máshol fejlettebbek, és mi nem vagyunk fejlettek. (*Földi Judit: Még véletlenül se adjon a számba ilyeneket!*) Nagy tévedés! Ha valaki megnézi Magyarországon a mezőgazdasági területeket, megnézi az állattartó telepeket és az élelmiszer-előállító üzemeket, akkor ezek a világ bármely országával felveszik a versenyt. Tisztelet elsősorban a gazdák felkészültségének és annak a támogatásnak, ahogy elnök úr is mondta, hogy az uniós forrásokhoz 80 százalék hazai támogatást biztosítunk.

Azt lehet bírálni vagy nem bírálni, hogy a magyar földprogramban kik és hogyan jutottak ehhez hozzá, csak akkor meg kell nézni, hogy 10-14 évvel ezelőtt az országban hány ezer hektár volt az, amit külföldi spekulánsok birtokoltak. A birtoklás nem egy jó kifejezés, vagy egyáltalán nem ide illő, mert nem termeltek rajta, csak az állami támogatás miatt csinálták, de ellepte a földeket a gaz, nem vetettek, nem arattak, és nem is költöttek rá, csak felvették az állami támogatást. Ma ezek nincsenek, vagy legalábbis nagyon kevés helyen vannak, és mindent megtettünk annak érdekében, hogy a magyar földet a magyar gazdák műveljék. Ezt énszerintem bírálni nem lehet!

Volt, aki elkezdte már, mert, ugye, emlékszünk rá, hogy amikor ez a törvény volt, akkor voltak parlamenti képviselők, ami még a pulpitust is elfoglalták, meg trágyát borították szét a járási hivataloknál meg a városközpontokban, csak hogy ezt meg tudják hiúsítani.

Mi ezt végigcsináltuk, és hálás is érte a gazdatársadalom, mert a magyar föld a magyar gazdák kezében kell hogy legyen. Én azt fogom kezdeményezni, hogy bárcsak már mind ott lenne! Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Még az első szakasznál tartunk. *(Jelzésre:)* Erdős Norbert!

ERDŐS NORBERT (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Képviselőtársaim! Engedjék meg, hogy csak egyetlenegy gondolatot a foglalkoztatás kapcsán hadd emeljek ki! A mezőgazdaságban 198 ezer fő dolgozik, dolgozott főállásban, míg 2010 óta a foglalkoztatás 13,8 százalékkal bővült. Ez azt jelenti, hogy durván 24 ezer fővel dolgoznak többen a mezőgazdaságban főállásban. Azt hiszem, hogy büszkék lehetünk erre az eredményre.

Az élelmiszeripari foglalkoztatás az elmúlt években úgy nézett ki, hogy 106 ezer fő dolgozott 2024-ben az élelmiszeriparban, és egy év alatt ez 2,4 százalékkal növekedett. Ez azt jelenti, hogy 2000 fővel növekedett egy év alatt az élelmiszeriparban dolgozók száma. Azt gondolom, hogy erre is szintén büszkék lehetünk. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További hozzászóló? *(Nincs ilyen jelzés.)* Amennyiben nincsen, akkor az első vitaszakaszban döntünk arról, hogy a benyújtott törvénytervezet megfelel-e a házszabályi rendelkezések 44. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Aki ezzel egyetért, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez többség. Ki az, aki tartózkodik? *(Szavazás.)* 2 tartózkodás. Bizottságunk egyetért a benyújtott törvényjavaslat házszabályban foglalt rendelkezéseknek való megfelelésével. *(Földi Judit: Én nem tartózkodtam, hanem nemmel szavaztam!)* Elnézést kérek. 1 nem szavazat volt, de a bizottságnak mégis az a többségi véleménye, hogy egyetértünk a megfeleléssel.

A részletes vita lezárására teszek javaslatot. Ki az, aki egyetért a részletes vita lezárásával? Kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez többség. Ki az, aki tartózkodik? *(Szavazás.)* 3 tartózkodás mellett bizottságunk többsége lezárta a vitát.

A harmadik döntésünk, hogy a részletes vitáról szóló jelentést benyújtjuk-e a parlamentnek. Aki ezzel egyetért, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez szintén többség. Ki az, aki tartózkodik? *(Szavazás.)* 3 tartózkodás mellett a bizottsági többségünk szerint benyújtjuk a részletes vitáról szóló jelentést a parlamentnek.

Az 1. napirendi pontban nem látok több olyan kérdést, amiről még döntenünk kellene, úgyhogy az 1. napirendi pontot lezárom. A kormány képviselőinek köszönöm a jelenlétet. Egyperces szünetet rendeltek el.

(Szünet: 11.45 - 11.48)

**EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS - Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az 1308/2013/EU, az (EU) 2021/2115 és a 251/2014/EU rendeletnek a borágazatra vonatkozó egyes piaci szabályok és ágazati támogatási intézkedések, valamint az ízesített borászati termékek tekintetében történő módosításáról [COM (2025) 137; 2025/0071 (COD)]
(Bizottsági vélemény kialakítása a HHSZ 140. § (4) bekezdése alapján)**

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: A 2. napirendi pontot nyitom meg. Köszöntöm Tarpataki Tamás helyettes államtitkár urat az Agrárminisztériumból. Ez egy speciális terület, és ritkán foglalkozik a bizottságunk ilyen témakörrel: egyeztetési eljárás, az Európai Parlament és a Tanács egy bizonyos számú rendelete, amely a borágazattal foglalkozik, és ehhez kapcsolódóan a tagországoknak is véleményt lehet, illetve kell nyilvánítaniuk, amit mi a házzabályi rendelkezésünk 140. § (4) bekezdése alapján meg is teszünk.

Köszöntöm tehát Tarpataki Tamás helyettes államtitkár urat. Megkérem, hogy röviden ismertesse a napirendi pontunk lényegét, és egyben a minisztérium és a kormány álláspontját is az uniós tervezethez kapcsolódóan.

Tarpataki Tamás hozzászólása

TARPATAKI TAMÁS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Természetesen. Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselő Asszony! Képviselő Urak! Látom az összefoglalót, ami készült ezzel a javaslattal kapcsolatban. Azt gondolom, hogy ez alapvetően tartalmazza azokat az elemeket, amelyeket érdemes megfontolni, illetve ismerni.

A háttéréről annyit, hogy az Európai Unió a legnagyobb bortermelő, borfogyasztó és borexportőr a világon, és mint ilyen szereplő, azzal kellett szembesülnie az elmúlt időszakban, hogy a globális borfogyasztás és egyben az európai borfogyasztás is csökken. Érdekes módon a globális alkoholfogyasztás nem csökken, a népesség nő, az alkoholfogyasztás nem csökken, stagnál vagy kismértékben nő. Ezen belül a borfogyasztás és a borfogyasztáson belül különösen a vörösborfogyasztás drasztikusan csökkent az elmúlt időszakban.

A világ legnagyobb exportőreként nyilván ez az Európai Uniót elég érzékenyen érinti, ezért elindult egy közös gondolkodás, amelyre kitér az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottságának anyaga is, és az Európai Bizottság létrehozott egy magas szintű munkacsoportot külön erre a témára. Tehát ennek a javaslatnak az elemei nem a szokásos struktúrában kerültek megtárgyalásra, nem mondjuk egy tanácsi munkacsoportban, aztán utána a tanácsi SCA-n vagy COREPER-en keresztül, hanem létrehoztak egy speciális, külön erre a célra szolgáló munkacsoportot, melyet a Bizottság vezetett, és annak a keretében tárgyalták meg a javaslatokat. Ez az a bizonyos HLG csoport, amire az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottságának az anyaga is kitér.

Ennek a bizottságnak az volt a feladata, hogy vegye számba azokat a lehetőségeket, amelyeket megtehet az Európai Unió szabályozási, illetve támogatási oldalról annak érdekében, hogy erre a globálisan kialakult helyzetre valamilyen választ adjon. Röviden összefoglalva, anélkül, hogy most részletesen belemennék a javaslat elemeibe, arra van szükség, hogy rugalmasabb szabályozással és rugalmasabb támogatási eszközökkel lehessen alakítani a borágazat fejlesztési irányait annak érdekében, hogy egyrészt a pozíciója megtartható legyen az Európai Uniónak, másrészt

le tudja reagálni ezt az általam is említett borfogyasztás-, különösen a vörösborfogyasztás-csökkenést a világban.

Anélkül, hogy részletesen végigmennénk, még egyszer pár dolgot azért szeretnék kiemelni. Egyrészt kardinális kérdés a szőlőtelepítési szabályok rugalmasabbá tétele, megfelelő termékdefiníciók olyan új termékek esetében, mint az alkoholcsökkentett vagy az alkoholmentesített borok. Az európai borszabályozás eddig ezeket a fogalmakat nem is ismerte, a bor ott kezdődött, hogy 9 százalék alkoholtartalom, ami ennél kevesebb volt, az nem is lehetett bor. De most már a csökkentett alkoholtartalmú borászati termékekre és az alkoholmentesített borászati termékekre is rá lehet írni azt a szót, hogy bor. Lehetett eddig is ilyen kapni, csak nem az volt ráírva, hogy bor, boros üvegben volt, úgy nézett ki, mint egy bor, de azt nem lehetett ráírni, hogy bor. Ezen felül például a támogatások rugalmasabbá tételénél a kötelező lepárlás eddig nemzeti forrásból mehetett, most már a zöldszürethez és adott esetben a kivágáshoz is, ha valamelyik tagállam él ezzel a lehetőséggel, lehet nemzeti forrásból támogatást adni az új szabályozási javaslat alapján.

A borágazatnak van egy külön borítékja, egy külön támogatási programja az ágazati programok között. Ennek tagállamra lebontott éves kerete van, és ezeknek a borágazati beavatkozásoknak a szabályai is kedvezőbbek lesznek egyes támogatási intézkedések esetén.

A Bizottság tényleg odafigyelt a tagállami javaslatokra és érdekekre, de ami aztán kritikaként megfogalmazódott elsősorban a Bizottság által végül a Tanács és a Parlament asztalára letett javaslattal kapcsolatban, és ezekben Magyarország is állást foglalt, az az, hogy szeretttük volna, ha a promóciós támogatások támogatási intenzitása magasabb lehet, mint 50 százalék. Ez végül úgy tűnik, hogy megvalósul, bár nem szeretttük volna, ha még magasabb. Illetve szeretttük volna, hogy ezek a promóciós projektek hosszabbak lehessenek. A bor nemzeti támogatási borítékon belül lehet promóciós támogatást adni EU belpiaci és külpiaci promócióra. Mi élünk is ezzel a lehetőséggel, ki is használják a termelők, illetve a borágazati szereplők hála istennek gyakorlatilag teljes mértékben, amit erre tudunk fordítani, de fontos lenne még jobban a promóciót elérhetővé tenni, vagy kedvezőbbé tenni annak a feltételeit, hiszen, ha csökken a fogyasztás, akkor az egyik eszköz, amivel élni tudunk ezzel szemben, az többek között a promóció.

A másik pedig, hogy a sokat emlegetett bor nemzeti támogatási boríték felhasználása jelenleg olyan szabályozással kötött, hogy amit egy adott évben a tagállam nem használt fel, azt nem viheti át a következő évre. Ezt szeretttük volna, és továbbra is szeretnénk, de végül nem került be a javaslatba. Nagyon fontos, hogy ez a borcsomag tartalmaz egy olyan új támogatási lehetőséget is, amely az aranyszínű sárgaság elleni fellépést támogatja. Ezt nagyon üdvözljük. Ahogy mondtam, a szerkezetátalakításnál könnyebbé válnak a szabályok, az újratelepítési engedélyek lejáratí ideje meghosszabbodik. Ezt korábban az engedély kiadásának dátumához képest kellett megállapítani, most pedig a borpiaci év utolsó napjához képest kell megállapítani. Tehát a lejárat ideje ugyanannyi, csak a kezdő időpont kitolódik.

Nagyon fontos, amit mondtam, hogy a lepárlás mellett a zöldszürethez is adható már nemzeti forrás is, illetve, hogy a promóciós támogatások intenzitása 50-ről 60-ra emelkedett.

Bármilyen kérdés van, akkor szívesen válaszolok, de azt hiszem, hogy ennél mélyebb kifejtésre most nincsen szükség. Magyarország nagyon aktívan részt vett ennek a high level groupnak a munkájában. A javaslataink túlnyomó többsége bekerült. Természetesen, ha a további szakaszban, mert most még a Parlament tárgyalja, illetve most készítette el az Európai Parlament a saját módosító indítványait, még több rugalmasság, mondjuk, a promócióban, még magasabb támogatási intenzitás lesz, vagy

akár a támogatási források évek közötti átvitele lehetővé válik, az természetesen abba az irányba mutat, amit Magyarország is szeretne, de ezzel együtt az Agrárminisztérium és a magyar kormány támogatja ezt a javaslatot. Köszönöm.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen. Egy európai uniós jelenségről van szó, az alkoholos italok általános fogyasztási csökkenéséről. Boroknál, különösen a vörösboroknál ez érezhető, erre reagált az Európai Unió. Nyilvánvalóan az európai uniós borászati szervezetek javaslata alapján indult meg az egyeztetés, amiről helyettes államtitkár úr is beszélt, és gyakorlatilag a szakmai szervezetek kérését próbálják az Unió jogi nyelvére lefordítani. Itt szerepel a QR-kóddal való címkehasználat, hogy nem kell annyi mindent ráírni. A törvény alapján rengeteg adatot fel kell tüntetni egy borcímken, láthatjuk, láthatjátok a címke apróbetűs kis dolgait. Ezt most már akár egy QR-kódos felülettel is meg lehet oldani annak, aki ilyent szeretne. Promóció a gazdálkodáshoz, borforgalmazáshoz, a borkultúrához tartozó promóciók mértékét 50-ről 60 százalékra javasolja növelni ez az indítvány. Kikerülhetetlenül kell beszélni a csökkentett alkoholtartalmú vagy akár az alkoholmentesített borászati termékekről. Ez a jelenség megjött, hasonlóan, mint az alkoholmentes sört, most elérte a borkategóriát. Ennek a kezelése, jogszabályba öntése megtörténik, mert ezzel még senki érdemben, jogszabályi szinten nem foglalkozott. Ehhez tartozó jelölések vannak, hogy akkor ezt hogy kell feltüntetni, hogy ez mégiscsak nem műanyag, hanem szőlőből készült valami ital, de az alkoholt csökkentették, vagy kivonták belőle, és hadd ne soroljam még.

A számomra legalábbis fontos tartalmi részeket próbáltam itt ismertetni, amelyek valóban most foglalkoztatják és kihívás elé állítják a borászatokat. Erre akar választ adni az uniós jogalkotás, ezt kéri megerősíteni nemzeti szinten. A vitának ahhoz a szakaszához érkeztünk, hogy szavaznunk kell, kiosztottuk, mindenkinél ott van az a tervezet, amelyet válaszul szeretnénk adni és meg szeretnénk szavazni a bizottság részéről.

Ebben egy nagyon apró módosítást tennék, egy szövegelírási módosításról van szó. Az első oldalon a tervezet főbb elemei szakaszánál az ötödik sorban úgy kezdődik egy mondat, hogy: 2025. január 1. előtt még érvényesen lehet újraterlepítési engedélyeket szankciómentesen lemondani. Lehetett, mert ez már elmúlt, tehát: 2025. január 1. előtt még érvényesen lehetett újraterlepítési engedélyeket szankciómentesen lemondani szövegpontosítást szeretnék itt hivatalosan bejelenteni.

Kérdezem, hogy a bizottsági tagok részéről van-e bárkinek kérdése, észrevétele. *(Jelzésre:)* Horváth István!

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Úr! Először is, egy megjegyzéssel együtt szeretném a kérdésemet feltenni. Én azt gondolom, hogy amúgy ez nem egy pillanatnyi állapot, ami most a vörösbor fogyasztásának a csökkenésében van, hanem egy tendencia.

Azt lehet látni, hogy az Európai Unión belül vagy Európán belül a különböző fogyasztási szokások komoly átalakulásban vannak, és ez ágazati kríziseket is okozhat. Kívülről most úgy tűnik, hogy túltermelés van, mert ha kevesebb fogy, akkor mondhatjuk azt, hogy amúgy meg túltermelés is van. A sertéshús kapcsán is érezzük, hogy ott is egy nagyon komoly ágazati probléma van, ott is fogyasztáscsökkenés van Európán belül, és úgy tűnik most, hogy akkor mégis túltermelés van ott is.

Amúgy az európai fogyasztásnak, a kereskedelemnek van összefüggése mondjuk a kínai piaccal, mert ha mondjuk Európában kevesebbet isznak, az egy dolog, de ettől még a vörösbort előállító szőlészeteknek jól mehet, mert mondjuk Kínába meg harmadik országokba tudnak eladni. Meg szeretném kérdezni, hogy ezek a harmadik

világbeli exportok amúgy hogyan állnak, mert a kialakult adóvitákkal kapcsolatosan a sertéshúsnál van egy olyan probléma is, hogy Európa sokkal kevesebbet tud értékesíteni harmadik országokba, és a fogyasztás csökkenése, stagnálása mellett alapvetően ez is egy probléma, hogy a harmadik világbeli piacok, exportpiacok, lehetőségek csökkennek.

És akkor konkrétan az itt lévő előterjesztés kapcsán: az, hogy az alkoholfogyasztás csökken, társadalmi szempontból akár még jót is jelenthet, hogy kevesebb alkoholt fogyasztunk és egészségesebben élünk, de a szőlészetek meg a borászatok szempontjából a harmadik világbeli piac mindig egy nagyon fontos lehetőség volt. Itt hogyan állunk, ezt szeretném megkérdezni. És ha ott csökkenés van, annak mi az oka? Ott milyen egyéb lehetőségek vannak? Mert én azt gondolom, hogy előbb-utóbb valamilyen szinten Európán kívül kell elhelyezni ezt a sok vörösbort, mert tendencia lesz ez a fajta csökkenés.

Illetve a javaslattal kapcsolatosan szeretném megkérdezni, hogy milyen egyeztetések voltak akár a HNT-vel? Ők látták-e ezt a javaslatot, egyetértenek-e vele, hiszen fontos a mi véleményünk is, de fontos a szakmai szervezeteké is, hogy ők hogyan látják ezt a problémát.

Én, mint Szekszárd és térsége képviselője, napi szinten hallok ezeket a panaszokat, hogy a borászatokban komoly probléma van, és az alkohol és a vörösbort fogyasztásának a csökkenése a borászatokban gyakorlatilag napi szinten okoz nagyon komoly gazdasági problémákat, tehát a borászatoknál a működés van veszélyben. Ezért is fontos adott esetben a harmadik országbeli export, mert nincs hiú ábrándom azt illetően, hogy a különböző promóciók után majd hirtelen elkezd mindenki vörösbort inni, vagy több sertéshús fog fogyni. Azt lehet látni, hogy Európán belül kulturális átrendeződés van, és az új kultúra erősödésével a sertéshús-, illetve a bortfogyasztás meg csökken, tehát valószínűleg ez egy tendencia lesz. Tehát a kérdésem még egyszer az, hogyan állunk a harmadik világ kapcsán, illetve az adott kérdésre vonatkozóan milyen egyeztetés volt a szakmai szervezetekkel, ők milyen véleményt fogalmaztak meg. Köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e további kérdező? *(Nincs ilyen jelzés.)* Nincs. Akkor most adok szót.

Tarpataki Tamás válasza

TARPATAKI TAMÁS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Fordított sorrendben válaszolnék: a szakmai szervezetekkel teljes mértékben megtörtént az egyeztetés. A magunk részéről a HNT-vel folyamatosan egyeztetünk a high-level groupok ülései között is, tehát minden ülésről kaptak tájékoztatást, és egyébként pontosan ismerték az Európai Bizottság javaslatait is, mert maga az Európai Bizottság is úgy kezdte az egész munkacsoporti munkát, hogy meghívta az európai szakmai szervezeteket erre az egészre.

És úgy kezdődött a közös gondolkodás is, hogy az európai szakmai szervezetek, a borágazatban működő vagy ahhoz kapcsolódó szakmai szervezetek megtették az alapvetésüket, és mindegyik tartott egy előadást. Az első ülés gyakorlatilag csak erről szólt, mint felütés. Ezzel kezdte az Európai Bizottság az egészet, és a folyamat során végig egyeztetett velük is.

Nyilván aztán egy ponton túl már az Európai Bizottság felelőssége, hogy milyen javaslatot tesz le az asztalra, és a tagállamok felelőssége, hogy azzal kapcsolatban milyen álláspontot képviselnek. De szakmai egyeztetés... *(Horváth István közbeszól.)* Teljes mértékben!

A harmadik országbeli piacokkal kapcsolatban. Délután lesz egy Szőlő-, Bor-albizottsági ülés, ahol részletesebben tudunk beszélni a piacról. Nem nagyon szeretném megelőlegezni, de mondok egy adatot: 2025-nek még nincsen vége, de ha a januári-júniusi adatokat nézzük, 2025. január-júniust, és ezt hasonlítjuk a korábbi évhez képest, akkor az Európai Unió exportja 15 millió hektoliterről 13,5 millió hektoliterre csökkent. Tehát ez észlelhető, és egyébként úgy van, ahogy képviselő úr is mondja, hogy a fogyasztás változása egy tendencia. Ez minimum 2022 óta figyelhető meg. Így utólag elgondolkozva egyébként ennek egyéb jelei talán már korábban is mutatkozhattak, de nyilván van egy olyan generáció, amelyik számára a borfogyasztás már nem olyan preferencia. Köszönöm.

ELNÖK: Ez egyértelműen nehéz kérdés, mert akik tradicionális borfogyasztók vagyunk, és hozzászoktunk egy borfogyasztási kultúrához, tudjuk, hogy mikor, milyen bort, milyen sorrendben, milyen ételhez iszunk, és ennek a kellő pátosza, netán a körülményei - illő, szép borászati helyeken, vendégváró pincékben, vagy netán exkluzív szállóban - kezdenek felborulni. Tehát nincs mese, mert eljött az az idő, hogy mindenféle italt mindennel házasítsanak - és nemcsak a borról beszélek -, hogy a fiataloknak élményt nyújtsanak. Állítólag ez az új irány, hogy a fiatalok élményt keresnek az alkoholban, ezért robbanásszerűen rengeteg, de nem a borhoz kapcsolódó, ízesített alkoholfajta jelent meg a piacon, és a fiatal generáció erre vevő. A hagyományos egyenmű alkohol, mint a bor, nekik semmilyen újdonságot, varázst nem jelent.

És itt jönnek elő ezek a javaslatok, hogy a különféle koktélszerű és mindenféle italokhoz adható bor- vagy borszerű anyagokra mit is írjunk, hogy ebben most bor vagy mi van? Mert minden italfajtára kell egy tájékoztatási kötelezettség a fogyasztó felé, hogy ő most mit is iszik. És ahogy ezek a mixek előjöttek, az egész komoly kihívást jelent most már, hogy milyen szabályt is kell betartani ezeknél az alkoholos italoknál. Mondhatjuk azt, hogy akkor legyünk szívesek most már bort is inni mindennel. Én emlékszem a fiatalkoromra, amikor a vörösbort olyan mennyiségben ittuk kólával, hogy ihaj! Aztán mikor megtudtuk, hogy hogyan is illik inni ezeket a komolyabb borokat, akkor szégyen volt, hogy valamikor ilyeneket ittunk, és most az a helyzet, hogy ezek újra előjönnek. Akkor kólával volt keverve, most mással van, de lehet, hogy újra vissza kell menni ehhez a retró hangulathoz. Mindegy, hogy mivel isszák, csak fogyjon.

És ezt nagyon nehezen dolgozzák fel azok az exkluzív borászatok, amelyek a több tíz-húsz éves tudományukat adták bele abba, hogy magas szintű, prémium kategóriás borokat állítsanak elő. Aztán most összekeverik ezeket mindenféle kutyulékkal, úgy akarják megitatni a fogyasztóközönséggel, de úgy néz ki, hogy ez az időszak most eljött. Aki túl finnyás, az sajnos a vesztese lehet ennek az új trendnek.

Határozathozatal

A vitának abban a szakaszában vagyunk, hogy kérdést, észrevételt lehet tenni, netán a tervezethez módosítási javaslat van-e. *(Senki sem jelentkezik.)* Ilyen nincs. Arról fogunk szavazni, hogy a Mezőgazdasági Bizottság kiosztott véleménytervezetét elfogadjuk-e. Én egy nagyon apró módosítást tettem. Ezt majd befoglaljuk.

Ha ehhez képest nincs módosítás, kérdezem, hogy ki az, aki elfogadja a kiosztott tervezetet, mint a bizottságunk véleményét. Ezt majd egyébként az Európai Ügyek Bizottságához kell benyújtani. Aki ezt a tervezetet elfogadja, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez többség. Tartózkodás? *(Szavazás.)* Ellenszavazat? *(Szavazás.)* Ellenszavazat vagy egy tartózkodás? *(Lőcsei Lajos: Tartózkodom!)* Egy tartózkodás mellett bizottságunk elfogadta ezt a tervezetet.

A második napirendi pontot is lezárom.

Egyebek

A harmadik napirendi pont az egyebek. Szeretném jelezni, újra megerősíteni, hogy Nagy István miniszter úr meghallgatása november 11-én, kedden 10 órára van ütemezve jelen tudásunk szerint. Remélem, ez nem változik meg, rajtunk nem múlik. Remélem, miniszter úr is tudja tartani ezt az egyeztetett időpontot.

További kérdés, észrevétel az egyebekben van-e? *(Senki sem jelentkezik.)*
Nincsen.

Az ülés berekesztése

Akkor az egyebek napirendi pontot is lezárom, és az ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 11 perc)

Czerván György
a bizottság alelnöke

Font Sándor
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Lestár Éva és Madarász Mária